

ÅLESUND KOMMUNE

« S s e _ N a v n »

Arbeids- og inkluderingsdepartement
Postboks 8019 Dep.

0030 OSLO

Saksbehandler
Irene Kalstad Aase
Tlf 70 16 20 38

Deres ref.

Vår ref.
IKAA/09/2579-3/001

Dato:
15.10.2009

HØRINGSUTTALELSE FRA ÅLESUND KOMMUNE

Forslag til endringer i introduksjonsloven og statsborgerloven med forskrifter og i utlendingsforskriften.

Ålesund kommune sender med dette høringsuttalelse til forslagene om endringer i Introduksjonsloven og Statsborgerloven. Denne uttalelsen er ikke politisk behandlet, men vil bli lagt fram for Komité for kultur og oppvekst i deres neste møte (26.10.2009). Vedtak fra komiteens behandling vil bli ettersendt.

- *Innføring av obligatoriske avsluttende prøver, introduksjonsloven §19:*

Ålesund kommune har ingen prinsipielle motforestillinger til innføring av obligatorisk avsluttende prøver i norsk og samfunnsfag. Vi ser at dette kan være en medvirkende faktor til å motivere deltakerne til å fortsette til ønsket nivå er nådd i norskopplæringen. Det er imidlertid viktig at fagmiljø/ språklærere fortsatt trekkes inn i utformingen av disse testene slik at de kan favne om ulike ferdigheter som kjennetegner kommunikasjonsmulighetene de ulike innvandrergруппene kan forventes å oppnå innen avsatt tidsramme.

Ålesund kommune ber også departementet vurdere hva som skal skje dersom en deltaker slutter i norskopplæringen for å gå over i arbeid før opplæringen er fullført, dvs før deltakeren er kvalifisert til den obligatoriske prøven. Vi opplever at muligheten til arbeid er en viktig grunn for mange til å slutte med en systematisk norskopplæring. For noen kan språkferdighetene utvikles videre på arbeidsplassen, men vi opplever oftere at i trangere tider blir de samme innvandrerne "sendt" tilbake på skolebenken for å lære norsk bedre.

- *Utvidelse av omfanget av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, introduksjonsloven §17 første ledd:*

Ålesund kommune opplever som andre kommuner at det er svært sjelden innvandreren greier et akseptabelt norsknivå etter kun 300 timer. På denne bakgrunn, ser vi positivt på forslaget om å utvide timerammen fra 300 til 600 timer. Voksenopplæringscenteret mener at argumentasjonen for å utvide rammen til 600 timer like gjerne kan gjøres gjeldende for arbeidsinnvandrere og deres familier. Det er problematisk å skille mellom innvandrere med rett og plikt og de med bare plikt. I praksis ser vi at svært få deltakere med plikt søker om

Postadresse:
Serviceboks 21
6025 ÅLESUND
postmottak@alesund.kommune.no

Sentralbord
Tlf 70 16 20 00
Faks 70 16 20 01

Besøksadresse:
«Soa_Adr2»

www.alesund.kommune.no

Tlf «Soa_Tlf» Bankgiro: 6550.05.05200
Faks «Soa_Fax» Å.K.org.: 942.953.119

behovsprøvet norskopplæring. Konsekvensen vil, over tid, kunne bli at vi får en rekke nye landsmenn med svært dårlige norskkunnskaper.

En utvidelse av timerammen vil imidlertid medføre økte utgifter. Det forutsettes at staten refunderer kommunens merutgifter som følge av timeutvidelsen av norskopplæringen.

- *Innføring av statsborgerprøve, statsborgerloven § 7, jf. § 8:*

Voksenopplæringscenteret i Ålesund kommune er skeptiske til innføring av statsborgerprøve. De mener dette dreier seg om menneskerettigheter og at det blir feil å kreve en bestått prøve for å få statsborgerskap. De mener videre at det vil slå urimelig ut om en lovendring skulle føre til at mennesker med ulik utrusning, skal få ulik rett til statsborgerskap. De vil derfor peke på at en ensidig vektlegging på tester kan ramme en analfabet som møter til undervisning og prøver hardt å tilegne seg grunnleggende lese- og skriveferdigheter på et nytt språk, men ikke makter å lære seg språket godt nok. Samtidig kan det favorisere andre, som kanskje viser svært liten vilje til å innrette seg etter normene i den norske skolen og det norske samfunnet, men er høyt utdannet og er vant til å lære språk, og som tar testen relativt lett. Dette kan øke forskjellene i et samfunn som ellers fokuserer på å bidra til å utjevne ulikheter. Voksenopplæringscenteret mener dermed at det blir for ensidig om en slik prøve skal avgjøre muligheten til å kunne bli norsk statsborger. Den vil kunne oppleves ydmykende for enkelte grupper og gjøre terskelen unødige høy for å søke statsborgerskap. Det er blitt foreslått at den som har bestått avsluttende prøve i norsk, kan fritas for en slik statsborgerprøve. Voksenopplæringscenteret mener imidlertid at en del innvandrere/flyktninger ikke vil kunne nå de ferdighetene som kreves til norskprøvene, slik de er i dag. Voksenopplæringscenteret mener derfor det bør være nok å innføre obligatorisk prøve i norsk og samfunnskunnskap. Selv om det åpnes for å gi dispensasjoner, er Voksenopplæringscenteret skeptiske til en slik ordning.

Virksomhet Flyktning i Ålesund kommune deler ikke denne skepsisen. De ønsker tvert om et krav om bestått statsborgerprøve velkommen, med de unntakene som framgår av departementets forslag. Unntakene departementet lister opp vurderes å være tilstrekkelig til å gi personer som er ute av stand til å gjennomføre kravet et godt nok vern. Erfaringer viser at språk- og samfunnskunnskap er nødvendig for å kunne delta i yrkes- og samfunnslivet. Et krav om gjennomført norskopplæring og bestått statsborgerprøve vil motivere til læring. Virksomhet Flyktning arbeider for at flere blir integrert og selvhjulpne i det norske samfunnet og mener denne lovendringen er et godt virkemiddel for å oppnå dette.

Konklusjon: Ålesund kommune er enige i departementets forslag til endring av statsborgerlovens § 8, med krav om gjennomført norskopplæring og bestått statsborgerprøve. Fram til en eventuell iverksetting av endringen, som anslås til 2-3 år etter at Stortinget evt. har fattet lovvedtaket, gjenstår et viktig arbeid med å konkretisere statsborgerprøvens innhold, nivå og hvordan den skal gjennomføres.

- *Endringene av vilkårene for bosettingstillatelse og statsborgerskap, utlendingsloven §12 og statsborgerloven § 7 jf. §8:*

Ålesund kommune ved Voksenopplæringscenteret ser at det er en logisk konsekvens av forslagene om å utvide rammen for norskopplæringen til 600 timer, at kravene til bosettingstillatelse og statsborgerskap tilpasses denne endringen.

Vi mener imidlertid her at det bør være samme regler for ulike grupper innvandrere også her.

Forøvrig har vi følgende bemerkninger til endringsforslaget:

(1.1.1) Pkt 2	<ul style="list-style-type: none">• Støtter forslaget om å styrke den enkeltes kvalifiseringstilbud i kommunen.
(1.1.2) Pkt 3	<ul style="list-style-type: none">• Støtter arbeid for økt anerkjennelse og legitimitet av Norskprøvene.• Mener at kandidatene bør få mulighet til å gå opp til ny gratis prøve ved eventuell stryk. Dette bør gjelde enten man har obligatorisk eller frivillig prøve.• Mener at gode språkferdigheter øker muligheten til aktiv samfunnsdeltakelse og at deltakere som ønsker det derfor bør få mulighet til å kvalifisere seg til Norskprøve 3 ved sin skole, også om Norskprøve 2 er bestått.• Er skeptisk til å innføre et gradert karaktersystem til tester som skal vurdere om et bestemt språknivå er nådd. Sluttvurderingen ”Bestått” på nivå A2 gir større motivasjon for å videreutvikle sine språkferdigheter enn en svak karakter.• Mener at siden det er snakk om voksne og myndigjorte deltakere, kan læreren bare gi råd om, og veilede på, hvilken prøve deltakeren er kvalifisert for å avlegge.
(1.1.3) Pkt 4	Mener det bør gis muligheter for alle deltakere som ønsker det, å komme opp på et selvstendig språklig funksjonsnivå (B1).
(1.1.6) Pkt 7	Støtter forslaget om tilsynsordning særlig for å unngå at noen deltakere får færre timer enn de har behov for.
(1.2.1) Pkt 8	Støtter forslaget om innføring av fedrekvote, men etterlyser rettigheter til permisjon for mor på linje med norske mødre.
(1.2.2) Pkt 9	Støtter forslaget dersom det innebærer muligheten for arbeidstillatelse eller annen fornuftig kvalifisering i venteperioden.

Ålesund kommune forutsetter at merkostnadene forslagene innebærer for kommunene blir refundert fra staten.

Med hilsen

Ragna Dahl Grønnevet
rådmann